

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»
(протокол № 2 від 30.10.2023 р.)

**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ЯКІСНОГО ВИВЧЕННЯ,
ВИКЛАДАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
У ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»**

Житомир 2023

1. Загальні положення

Концепція розвитку якісного вивчення, викладання та використання англійської мови розроблена на базі Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері фахової передвищої освіти та міжнародних європейських стандартів забезпечення якості освіти:

- проєкту Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти, згідно з яким до 2025 року випускники коледжів матимуть рівень володіння іноземною мовою, що дозволить їм повноцінно й адекватно брати участь в освітньому та професійному житті як на національному, так і на міжнародному рівнях (випускники всіх рівнів мають володіти англійською мовою на рівні не нижче B1);
- рекомендації Ради Європи з мовної освіти щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя;
- вивчення та застосування досвіду проєкту «Англійська для університетів», який підтримав запровадження та поширення в коледжах англійської мови професійного спрямування (English for Special Purposes — ESP);
- стратегії розвитку діяльності ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ» до 2027 року.

Концепція розвитку якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ» спрямована на комплексне вдосконалення процесу викладання англійською мовою навчальних дисциплін на всіх рівнях фахової передвищої освіти. Розроблення концепції обумовлено змінами в національній системі фахової передвищої освіти: інтеграція України до європейського освітнього простору, необхідністю забезпечення професійних потреб здобувачів освіти на рівні, що відповідає очікуванням роботодавців, неперервність процесу навчання та викладання англійською мовою. Документ передбачає основні положення вивчення, викладання та використання англійської мови за професійним спрямуванням.

2. Мета та завдання Концепції

Метою концепції є створення умов для підготовки випускників і викладачів до активного професійного спілкування в іншомовному професійному й академічному середовищах; забезпечення професійно орієнтованих мовних потреб здобувачів освіти, які навчаються за різними освітніми програмами, підвищення їхньої конкурентоспроможності на національному та міжнародному рівнях, а також реалізації стратегії розвитку діяльності ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ» до 2027 року.

Мета Концепції передбачає вирішення наступних завдань:

- подальше формування культури якісного викладання, вивчення та використання англійської мови у ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»;
- створення організаційних і дидактичних умов для забезпечення професійно орієнтованих мовних (мовленнєва, соціокультурна, соціолінгвістична, дискурсивна та стратегічна компетентності) потреб учасників освітнього процесу;
- забезпечення поєднання теоретичного і прикладного аспектів навчання для успішного входження випускників на ринок праці;
- підвищення якості та ефективності виробничої практики здобувачів освіти;
- розвиток професійним умінь викладачів англійської мови;
- розвиток іншомовної компетентності науково-педагогічних та педагогічних працівників, що викладають англійською мовою фахові дисципліни;
- створення умов для опанування кожним викладачем педагогічної майстерності, інноваційних освітніх технологій (організація проведення тематичних тренінгів, семінарів, круглих столів, конференцій) для викладачів;
- реалізацію студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання: максимальна повага та врахування різноманітності здобувачів освіти та їхніх потреб задля вибору оптимальних форм і методів викладання, вдосконалення процесів збору інформації щодо прогресу здобувачів освіти та результатів оцінювання їхніх досягнень;
- удосконалення процедури зарахування академічних досягнень здобувачів освіти, отриманих ними під час навчання за кордоном та міжнародних сертифікатів рівня володіння мовою;
- розвиток softskills, зокрема комунікативних та підприємницьких навичок здобувачів освіти з метою полегшення їхнього майбутнього працевлаштування та самозайнятості;
- забезпечення реалізації концепції «вільної траєкторії» у виборі дисциплін і викладачів;
- розширення переліку вибіркових дисциплін.

Положення Концепції укладено з метою вдосконалення чинної в коледжі системи якості фахової передвищої освіти та адаптації її до загальноєвропейських вимог для досягнення загальноприйнятих кваліфікаційних рівнів та набуття здобувачами освіти соціальних навичок (softskills), які забезпечують спілкування та ефективність комунікації майбутніх фахівців у межах європейського освітнього простору.

3. Принципи та методи навчання

Принципи навчання англійської мови базуються на Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти та спрямована на формування готовності здобувачів освіти і викладачів до іншомовного спілкування в конкурентних професійних, ділових, наукових сферах і ситуаціях.

Системність у навчанні полягає в організації процесу вивчення англійської мови на основі єдиної нормативної бази, чітко визначених кількісних і якісних потреб, координацію заходів, структуризацію за рівнями підготовки та освітніми програмами, стандартизацію змісту навчання і контролю ефективності.

Послідовність у викладанні полягає у тому, що кожен наступний ступінь навчання англійської мови базується на досягненні цільового рівня попереднього ступеня.

Суб'єкти освіти проявляють активність та персональну відповідальність за свій освітній і професійний розвиток.

Реалізація принципів навчання передбачає наступне:

- методи викладання обираються з урахуванням професійних потреб здобувачів освіти, а саме методи, що характеризуються інтерактивністю, студентоцентричністю, сприяють мотивації здобувачів освіти та автономії;
- форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітніх програмах цілей та програмних результатів навчання та принципам академічної свободи;
- забезпечення навчальних функцій як багатoproфільного освітнього закладу, спрямованого на високу якість освіти шляхом поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- використання моделі змішаного навчання (Blended Learning) для здобувачів освіти усіх освітніх програм;
- значна частина часу відводиться продуктивному мовленню;
- англійська мова використовується 80 % часу кожного аудиторного заняття;
- особлива увагу приділяється проєктній роботі (презентації, доповіді, демонстрація матеріалів), оскільки така робота має наближеність до практичних завдань у професійному середовищі, самостійний розвиток

пізнавальних здібностей здобувачів освіти, високий мотиваційний потенціал;

- максимальне використання мультимедійних засобів, аудіо- та відеоматеріалів;
- застосування мережі Інтернет для створення мовленнєвого середовища та неформальної освіти (сайти для самостійного вивчення англійської мови, дистанційні курси, створення навчальних спільнот у віртуальному середовищі, спілкування англійською в соціальних мережах);
- використання відеоплатформи TED Talks як ефективного засобу навчання англійської мови (за моделью навчання «Перевернутий клас» (Flipped Class));
- залучення здобувачів освіти до культурно-освітніх заходів, що проводяться англійською мовою: конкурси відео та буклетів, олімпіади, круглих столів, літературних вечорів тощо;
- участь здобувачів освіти у програмах обмінів, стажуваннях і практиках за кордоном.
-

4. Рівні володіння

Для визначення поточного та цільового рівня володіння іноземною мовою використовується стандартна рамка, визначена Загальноєвропейськими рекомендаціями з питань мовної освіти (Council of Europe. CEFR — Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment):

Елементарний користувач	A1 — Інтродуктивний A2 — Середній
Незалежний користувач	B1 — Рубіжний B2 — Просунутий
Досвідчений користувач	C1 — Автономний C2 — Компетентний

Згідно з європейськими стандартами володіння мовою, мінімально прийнятним рівнем для фахового молодшого бакалавра є B1 (Незалежний рубіжний користувач). Разом з усіма іншими професійними вміннями, випускник з рівнем володіння іноземної мови B1 має бути здатним ефективно спілкуватися англійською мовою у професійному середовищі, щоб:

- розуміти основні ідеї простих чітких даних зі знайомих областей, що регулярно зустрічаються на роботі, на навчанні, на відпочинку;
- спілкуватися в більшості ситуацій, що можуть виникнути під час подорожування в райони, де говорять цією мовою;

- скласти зв'язне повідомлення на теми, які знайомі чи які відносяться до особистих та професійних інтересів;
- описувати враження, події, мрії, надії і прагнення, викласти і обґрунтувати свою думку та плани;
- читати тексти на загальні теми, інструкції, офіційні документи;
- писати тексти до 20 речень у форматі розповіді або особистого листа.
-

5. Формування компетентностей комунікації англійською мовою

Основною метою навчання англійської мови є формування та подальший розвиток англомовної комунікативної компетенції на рівні, достатньому для комунікації у соціально-культурній, професійній, академічній та науковій сферах діяльності. Ця компетенція заснована на:

- володінні англійською мовою відповідно до вимог міжнародних стандартів;
- умінні будувати свою мовну поведінку в ситуаціях соціально-культурного, професійного, академічного та наукового спілкування, виходячи з цілей ефективної комунікації та з урахуванням принципу діалогу культур.

Для визначення рівня володіння англійською мовою серед здобувачів освіти, які вступили на навчання за освітніми програмами першого рівня, проводиться діагностичне тестування. Викладачі ЦК СЕМЛ формують групи з вивчення іноземної мови з урахуванням результатів діагностичного тестування рівня володіння англійською мовою здобувачами освіти.

На першому та другому рівні на вивчення дисципліни «Іноземна мова» відводиться 9 кредитів ЄКТС для здобувачів освіти всіх освітніх програм.

Семестрова оцінка з дисципліни «Іноземна мова» формується на підставі тематичних оцінок та підсумкового модульного контролю під час останнього практичного заняття. Випускне оцінювання рівня володіння англійською мовою для здобувачів освіти всіх освітніх програм проводиться у вигляді тестування, розробленого згідно з вимогами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR).

Для здобувачів третього рівня вищої освіти передбачено обов'язкове вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням». На третьому рівні для здобувачів освіти ОПП «Готельне обслуговування» передбачено обов'язкове вивчення дисципліни «Іноземна мова готельного бізнесу». На третьому рівні для здобувачів освіти ОПП «Туристичне обслуговування» передбачено обов'язкове вивчення дисципліни «Іноземна мова (англійська) туристичного обслуговування».

6. Створення належних умов та формування стимулів

З метою здійснення ефективного процесу організації вивчення, викладання та використання англійської мови, а також підвищення рівня мовної компетентності науково-педагогічних та педагогічних працівників коледжу керівництвом ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ» проводяться необхідні заходи:

- забезпечення сталого професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників (регулярне підвищення кваліфікації);
- організація курсів з вивчення англійської мови для підвищення рівня мовної компетентності для здобувачів освіти;
- постійне удосконалення методичного забезпечення дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», дисципліни ;
- інтернаціоналізація наукових досліджень (участь у роботі міжнародних наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів);
- організація співпраці з цикловими комісіями коледжу (рецензування навчально-методичних видань, співпраця із зовнішніми стейкхолдерами, тощо);
- організація роботи з зовнішніми аутентичними англійськими ресурсами (відкриті освітні ресурси, навчальні та дослідницькі матеріали, методичні матеріали у відкритому доступі, у тому числі неформальна освіта);
- розвиток співпраці із зовнішніми стейкхолдерами (організація відкритих гостьових лекцій, залучення стейкхолдерів до модернізації змісту програм з дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням»).

ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ» запроваджує різні форми стимулювання та заохочення викладачів фахових дисциплін англійською мовою, викладачів англійської мови та здобувачів освіти:

- підтримка викладачів, які читають лекції, проводять практичні заняття англійською мовою, а саме надання можливості викладачам вдосконалювати мовленнєві вміння на курсах англійської мови;
- підвищення рейтингового балу викладачів за публікацію англійською мовою результатів наукових досліджень, що опубліковані у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science;
- надання пріоритету науково-педагогічним працівникам та здобувачам освіти з високим рівнем англійської компетентності у доступі до програм академічної мобільності та інших міжнародних проектів.

Застосування системи стимулів та заохочень вибудовано на принципах доброчесності, своєчасності, прозорості та справедливості.

Література:

Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment. Cambridge: Cambridge University Press.

URL:

<https://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680459f97>

Програма з англійської мови для професійного спілкування (English for Specific Purposes: National Curriculum for Universities) / Г.Є.Бакаєва та ін. Київ : Ленвіт, 2005. 119 с.

URL:

https://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://im.nmu.org.ua/ua/library/national_esp_curriculum.pdf [Prepare \(nmu.org.ua\)](https://im.nmu.org.ua/)

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов, 10-11 класи.

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>

Проект Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти.

URL:

<https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/9024762ed731fd9506465b77ec7bcc12.pdf>